

Sarajevo, 05.07.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
28.06.2021. - 02.07.2021.

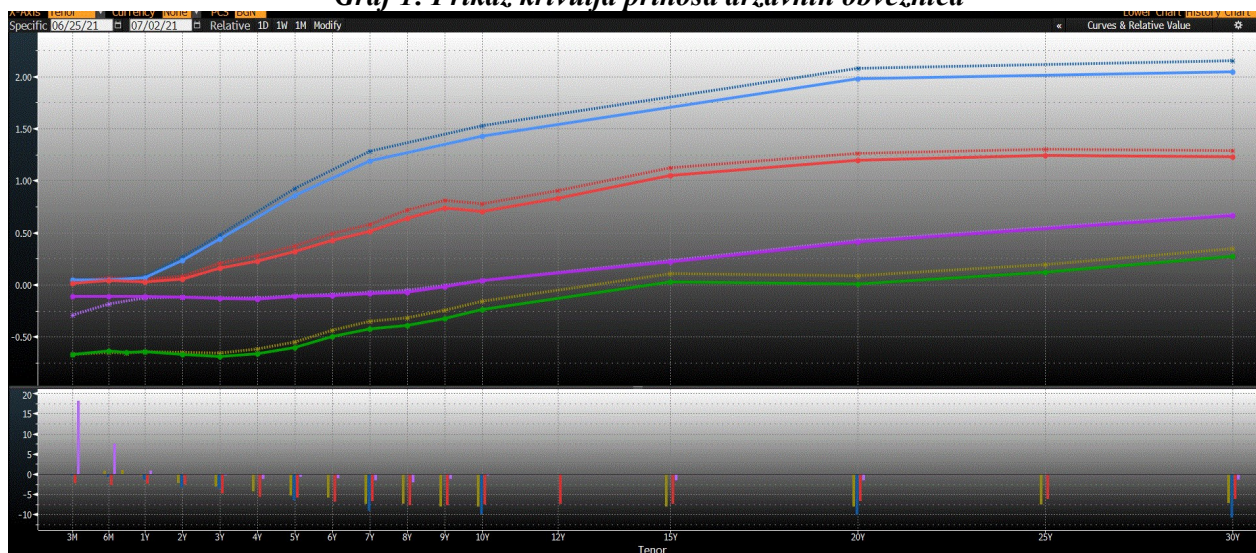
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	25.6.21	-	2.7.21		25.6.21	-	2.7.21		25.6.21	-	2.7.21		25.6.21	-	2.7.21	
2 godine	-0,65	-	-0,67	↘	0,27	-	0,23	↘	0,08	-	0,06	↘	-0,11	-	-0,11	→
5 godina	-0,55	-	-0,61	↘	0,92	-	0,86	↘	0,38	-	0,32	↘	-0,10	-	-0,11	↘
10 godina	-0,16	-	-0,24	↘	1,52	-	1,42	↘	0,78	-	0,70	↘	0,05	-	0,05	→

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	25.6.21	-	2.7.21	
3 mjeseca	-0,651	-	-0,649	↗
6 mjeseci	-0,649	-	-0,640	↗
1 godina	-0,630	-	-0,624	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 02.07.2021. godine (pune linije) i 25.06.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su zabilježili pad u odnosu na prethodni tjedan. Prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 2 i 8 baznih bodova, a prinosi italijanskih obveznica su smanjeni za 9 do 15 baznih bodova. Izraženije smanjenje prinosa zabilježeno je polovicom proteklog tjedna pod utjecajem neizvjesnosti mogućih učinaka novih sojeva virusa na globalni ekonomski oporavak.

Početkom tjedna predstavnici ECB su iznosili različita mišljenja o pitanju mogućeg početka povlačenja stimulansa. Predsjednik Deutsche Bundesbank Weidmann i guverner Središnje banke Austrije Holzmann su prvi članovi UV ECB koji su otvoreno raspravljali o mogućnostima povlačenja PEPP programa

ukupne vrijednosti 1,85 bilijuna EUR, kako se ekonomija bude oporavljala. Weidmann je izjavio da smatra da 2022. godina više neće biti godina krize ukoliko pretpostavke o pitanju toka pandemije i očekivanja učinaka na ekonomiju budu u osnovi potvrđene i dodao da bi neto kupovine obveznica mogle unaprijed biti postupno smanjene kako bi se izbjeglo naglo obustavljanje PEPP programa. Također, Holzmann se slaže s očekivanjima tržišta da bi PEPP trebalo da bude obustavljen najranije što je moguće, odnosno u ožujku 2022. godine. S druge strane, italijanski član IV ECB Panetta je upozorio na prerano povlačenje podrške jer pandemija još uvijek nije okončana, te smatra da je iskustvo pokazalo da bi isuviše rano povlačenje podrške moglo dovesti do pooštavanja financijskih uvjeta, a što bi moglo dovesti do većeg obujma kupovina nakon toga. Slično tome, guverner Središnje banke Francuske de Galhau je mišljenja da treba zadržati određenu razinu „dodatne fleksibilnosti“ kod kupovina obveznica nakon krize, posebno vezano za obujam i alokaciju sredstava. Na kraju prošlog tjedna predsjednica ECB Lagarde je izjavila da iako je ekonomski oporavak sada postao više očigledan i dalje ostaje krhak, što predstavlja signal da ECB još uvijek nije spremna da obustavi program hitne pomoći (PEPP). Lagarde je dodala i da su se dogovorili da zadrže PEPP najmanje do ožujka 2022. godine odnosno dok ne procijene da se faza krize koronavirusa završila. Dan prije toga Lagarde je izjavila da bi ekonomija eurozone mogla izbjeći najpesimističniji scenario koji je razmatran na početku pandemije, ali da je još uvijek suočena sa rizicima koje nose mutacije virusa.

Protekli tjedan, u smislu objavljenih makroekonomskih podataka, obilježio je rekordno visoka razina PMI indeksa prerađivačkog sektora u eurozoni zabilježena u lipnju. IHS Markit, koji objavljuje PMI indekse, je objavio da tvornice u Europi zapošljavaju najbržom stopom zabilježenom u posljednje najmanje 24 godine jer pokušavaju da sustignu rastuću potražnju, koja dolazi zahvaljujući ekonomskom oporavku. Oporavak je uslijedio nakon što su radnje, restorani i drugi sadržaji za razonodu ponovo otvoreni zahvaljujući povećanom obujmu cijepljenja. Ipak, tvornice su istovremeno suočene sa nestašicom opskrbe, što ih prisiljava na smanjenje zaliha. Objavljeni podatak o nastavku rasta proizvođačkih cijena u eurozoni u svibnju (9,6% godišnje) ide u prilog tome, a što ukazuje na to da povećani troškovi u proizvodnji još uvijek nisu u tolikoj mjeri preneseni na maloprodajne cijene.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	LIPANJ	1,9%	1,9%	2,0%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	LIPANJ	0,9%	0,9%	1,0%
3.	Proizvođačke cijene (G/G) – EZ	SVIBANJ	9,6%	9,6%	7,6%
4.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	LIPANJ	116,5	117,9	114,5
5.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	LIPANJ	-3,3	-3,3	-5,1
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	LIPANJ	63,1	63,4	63,1
7.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	SVIBANJ	-1,0%	-2,4%	5,1%
8.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G)	SVIBANJ	-	7,9%	10,3%
9.	Maloprodaja – Španjolska (G/G)	SVIBANJ	-	19,6%	40,5%
10.	Obujam maloprodaje – Irska (G/G)	SVIBANJ	-	44,0%	82,4%
11.	Obujam maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	SVIBANJ	-	1,6%	11,0%
12.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	SVIBANJ	5,5%	7,4%	31,5%
13.	Stopa nezaposlenosti – EZ	SVIBANJ	8,0%	7,9%	8,1%
14.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	LIPANJ	5,9%	5,9%	5,9%
15.	ILO stopa nezaposlenosti – Francuska (tromjes.)	I tromjesečje	8,1%	8,1%	8,0%
16.	Stopa nezaposlenosti – Irska	LIPANJ	-	7,6%	7,8%
17.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	SVIBANJ	-	6,5%	6,7%
18.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	SVIBANJ	10,7%	10,5%	10,7%
19.	Promjena broja zaposlenih – Španjolska (u '000)	LIPANJ	-110,0	-116,9	-129,4

SAD

Guverner Feda Waller je izjavio da bi Fed možda trebalo da započne da smanjuje program kvantitativnih olakšica već ove godine kako bi se pružila mogućnost povećanja kamatnih stopa krajem sljedeće godine. Waller je dodao da bi stopa nezaposlenosti trebalo da se poprilično smanji ili da inflacija zaista nastavi da bude visoka, prije nego što bi povećanje kamatne stope u 2022. godini bilo ozbiljno shvaćeno, mada on ne isključuje ni tu opciju. Predsjednik Feda iz Dalasa Kaplan je izjavio da smanjenje programa kvantitativnih olakšica treba da se „vrši postupno“, ponavljajući svoj stav da bi bilo pametno započeti postupak prije nego kasnije. Kaplan je dodao da se vidi širenje pritiska na rast inflacije koji se talasaju u širokom opsegu instrumenata. Ekonomista iz Sjeverne Kalifornije Alfredo Romero je izjavio da postoji još mnogo segmenata od kojih ovisi stabilan ekonomski oporavak, poput stope cijepljenja, razvoja novih sojeva koronavirusa i ekonomskog rasta ostalih svjetskih ekonomija. Nacionalni indeks cijena kuća S&P Case-Shiller koji pokriva svih devet popisnih područja je povećan za 14,6% godišnje u travnju, nakon što je u ožujku zabilježen rast od 13,3%. Prema objavljenim izvješćima, ovo je bio najveći rast u posljednjih više od 30 godina. U istom mjesecu indeks cijena kuća za skupinu od 20 gradova, uključujući Dalas, Majami, Njujork i San Francisco je povećan za 1,6% mjesečno i za 14,9% na godišnjoj razini, što predstavlja najveći godišnji rast od prosinca 2005. godine.

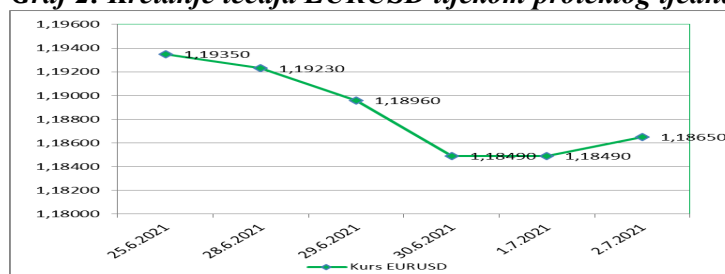
Povećanje radnih mjesta u lipnju je ubrzano kako su kompanije, očajnički želeći da povećaju proizvodnju i usluge usljed povećane tražnje, povećale plaće i ponudile poticaje, kako bi milijune nevoljno nezaposlenih Amerikanaca privukle da se vrate na radna mjesta. Iako se činilo da je ekonomski oporavak SAD na dobrom putu, problemi sa zaposlenošću i naknadama su pokazali da se ekonomija tek treba vratiti u pretpandemijsko stanje.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Aktivnosti prerađ. sektora Feda iz Dalasa	LIPANJ	32,5	31,1	34,9
2.	FHFA indeks cijena kuća (M/M)	TRAVANJ	1,6%	1,8%	1,6%
3.	Indeks povjerenja potrošača	LIPANJ	119,0	127,3	120,0
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	25. lipnja	-	-6,9%	2,1%
5.	ADP izvješće o promjeni broja zaposlenih	LIPANJ	600.000	692.000	886.000
6.	Kuće koje čekaju na realizaciju prodaje	SVIBANJ	-1,0%	8,0%	-4,4%
7.	Inicijalni zahtjevi nezapos. za pomoć	26. lipnja	388.000	364.000	415.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezapos. za pomoć	19. lipnja	3.340.000	3.469.000	3.413.000
9.	Indeks raspoloženja potrošača	27. lipnja	-	55,1	56,9
10.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	LIPANJ	62,6	62,1	62,1
11.	Građevinski troškovi (M/M)	SVIBANJ	0,4%	-0,3%	0,1%
12.	ISM indeks prerađ. sektora	LIPANJ	60,9	60,6	61,2
13.	Promjena zaposlenih u nefarmerskom sektoru	LIPANJ	720.000	850.000	583.000
13.	Stopa nezaposlenosti	LIPANJ	5,6%	5,9%	5,8%
14.	Trgovinska bilanca (u milijardama USD)	SVIBANJ	-71,3	-71,2	-69,1
15.	Tvorničke porudžbine	SVIBANJ	1,6%	1,7%	-0,1%
16.	Porudžbine trajnih dobara F	SVIBANJ	2,3%	2,3%	-0,7

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,1935 na razinu od 1,1865.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Novi ministar zdravlja Javid se u svoj prvoj izjavi pred Donjim domom Parlamenta od povratka u kabinet složio sa stavovima mnogih ministara konzervativaca koji vjeruju da je vrijeme da se odbaci oprez i ponovo otvori zemlja kako bi se što prije vratila u normalu. Dodao je da nijedan datum koji izaberu nije bez rizika od Covid19, kao i da se taj rizik ne može eliminirati, već se treba naučiti živjeti s tim. Kućanstva u Velikoj Britaniji su značajno povećala štednju početkom 2021. godine, budući da su bili spriječeni da posjećuju barove, restorane i prodavaonice, te sada imaju mogućnost da kroz pojačanu kupovnu moć pruže podršku ekonomskom oporavku. Stopa štednje koja mjeri udio štednje u raspoloživom dohotku je povećana na 19,9% sa 16,1%, koliko je iznosila u četvrtom tromjesečju 2020. godine.

Ministar financija Velike Britanije Sunak će najaviti planove kojima će transformirati London u centar “zelenih financija”, s obzirom na to da Vlada namjerava da potakne konkurentnost na globalnoj sceni nakon Brexita. Kako je spomenuto, Sunak će objaviti detalje plana emisije državnih obveznica u vrijednosti od 15 milijardi GBP, a dio će biti utrošen za ekološki prihvatljive projekte.

Guverner BoE Bailey je izjavio da je važno da se ne reagira pretjerano na rast inflacije, za koji će se vjerojatno pokazati da je privremen tijekom razdoblja oporavka ekonomije nakon pandemije Covid19. Bailey je ponovio da su razlozi zbog kojih BoE smatra da inflacija neće biti trajna “dobro utemeljeni”. Istaknuo je da je važno ne reagirati pretjerano na privremeno snažan rast i inflaciju kako bi se osiguralo da prerano zaoštavanje monetarnih uvjeta ne ugrozi oporavak. Glavni ekonomista BoE Haldane je istaknuo da očekuje rast inflacije u Velikoj Britaniji blizu 4% u ovoj godini. S druge strane, prošlog tjedna je objavljeno da MPC BoE očekuje rast inflacije do 3% tijekom 2021. godine, prije nego se ponovo smanji tijekom 2022. godine kako ekonomski rast nakon pandemije počne da blijedi.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Nationwide cijene kuća (G/G) LIPANJ	13,6%	13,4%	10,9%
2.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP) SVIBANJ	0,3	0,3	-0,2
3.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita SVIBANJ	85.800	87.500	86.900
4.	Monetarni agregat M4 (G/G) SVIBANJ	-	7,3%	9,1%
5.	GDP (Q/Q) F I tromjesečje	-1,5%	-1,6%	-1,5%
6.	Osobna potrošnja (Q/Q) F I tromjesečje	-3,9%	-4,6%	-3,9%
7.	Izvoz (Q/Q) F I tromjesečje	-7,5%	-6,1%	-7,5%
8.	Uvoz (Q/Q) F I tromjesečje	-13,9%	-13,5%	-13,9%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,85981 na razinu od 0,85831, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3879 na razinu od 1,3824.

JAPAN

Rezime sastanka BoJ održanog 17. i 18. lipnja je pokazao da su se kreatori monetarne politike BoJ nadali da će ubrzano cijepljenje protiv koronavirusa potaći ekonomiju, ali su uvidjeli da prigušeni inflatorni pritisci vode krhkom oporavku ekonomije.

BoJ je najavila da će kupiti manju količinu japanskih državnih obveznica u narednom tromjesečju, te je izdala priopćenje za jedno tromjesečno razdoblje. BoJ je otkrila što će kupiti za cijelo tromjesečje u razdoblju srpanj-rujan, umjesto samo za naredni mjesec, kao što je to radila u prošlosti. Na ovaj način je određen iznos kupovina obveznica za duže razdoblje, umjesto podešavanja operacija s ciljem kontrole krive prinosa.

Nova članica MPC BoJ Nakagawa je izjavila da BoJ mora fleksibilno odgovoriti na ekonomske promjene izazvane pandemijom Covid19, što ujedno znači da će ona za sada podržati stav BoJ za održavanje ogromnog poticaja. Nakagawa je na uvodnoj konferenciji za novinare, nakon što ju je Vlada imenovala, izjavila da BoJ mora biti svjesna negativnih rizika po ekonomiju i cijene kako se utjecaj pandemije i dalje nastavlja. Ministar zdravlja je izjavio da Vlada nimalo ne oklijeva da produži izvanredne mjere u Tokiju, ali da prvo mora da se uvjeri da su te mjere učinkovite. Prvi tajnik kabineta japanske Vlade Kato je

izjavio da će Vlada razmotriti opcije koje ne uključuju gledatelje na Olimpijskim igrama, u ovisnosti o tomu što će se dogoditi s izvanrednim mjerama nakon 11. srpnja. Izbori koji su održani u glavnom gradu Japana u nedjelju su izazvali podjele u gradskoj skupštini zbog zdravstvenih rizika prilikom otvaranja Olimpijskih igara za tri nedjelje, pošto broj zaraženih i dalje raste. Ankete javnog mijenja su pokazale da oko 60% ispitanika želi da se Olimpijske igre otkažu ili odlože. Razlog toga je sporo cijepljenje, pošto je samo 10% stanovništva cijepljeno.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti	SVIBANJ	2,9%	3,0%	2,8%
2.	Maloprodaja (G/G)	SVIBANJ	8,1%	8,2%	11,9%
3.	Prodaja u robnim kućama i supermar.(G/G)	SVIBANJ	7,0%	5,7%	15,5%
4.	Industrijska proizvodnja P	SVIBANJ	27,0%	22,0%	15,8%
5.	Indeks započelih kuća (G/G)	SVIBANJ	8,4%	9,9%	7,1%
6.	Indeks povjerenje potrošača	LIPANJ	35,0	37,4	34,1
7.	Tankan indeks velikih proizvođača	II tromjesečje	16	14	5
8.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	LIPANJ	-	52,4	53,0
9.	Prodaja automobila (G/G)	LIPANJ	-	9,2%	30,9%
10.	Monetarna baza (G/G)	LIPANJ	-	19,1%	22,4%

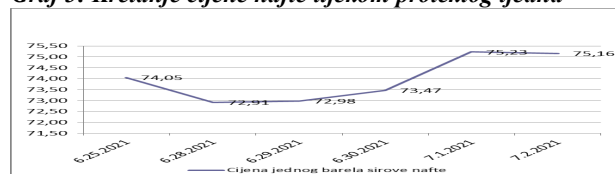
JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 132,25 na razinu od 131,75. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 110,75 na razinu od 111,05.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 74,05 USD (62,04 EUR). Početkom tjedna cijena nafte je blago povećana nakon vijesti o povećanom broju zaraženih Covid-19 novim delta sojem u nekoliko država. Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala tendenciju rasta i u najvećoj mjeri je bila pod utjecajem sastanka OPEC+. Sastanak OPEC+ je počeo u četvrtak i još uvijek nije okončan. Neposredno pred početak sastanka pojavile su se vijesti da ova grupacija očekuje da će globalna tržišta nafte ostati u deficitu u tekućoj godini ukoliko proizvodnja ostane stabilna, tako da je moguće da donesu odluku o povećanju proizvodnje ovog energenta. Ipak, tijekom sastanka došlo je do razmimoilaženja stavova Saudijske Arabije i UAE. Naime, OPEC+ nisu uspjele da postignu kompromis o pitanju povećanja obujma proizvodnje nafte, čime je pritisak na cijene dodatno pojačan, te se sada nalazi na najvišoj razini u posljednje skoro tri godine. Saudijska Arabija i Rusija djeluju u pravcu opreznog povećanja obujma ponude od 400.000 barela u razdoblju od kolovoza do prosinca, ali je ovaj potez blokiran od strane UAE koji tvrde da je originalni sporazum o smanjenju obujma ponude, dogovoren na vrhuncu pandemije, potcijenio maksimalne mogućnosti proizvodnje. Ministar energije Saudijske Arabije princ Abdulaziz bin Salman je inzistirao u nedjelju da OPEC+ mora produžiti ranije postignuti sporazum o obujmu proizvodnje nafte do kraja naredne godine, držeći se plana kojem se protive UAE. On je istaknuo da kartel ne može prihvatiti zahtjeve UAE za boljim uvjetima, te da niti jedan dogovor ne znači povećanje obujma proizvodnje u kolovozu. Razgovori se nastavljaju i početkom ovoga tjedna.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 75,16 USD (63,35 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je šesti tjedan bilježila rast, te je povećana za 1,50%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.781,44 USD (1.492,62 EUR). Početkom tjedna cijena zlata je zabilježila veoma blagu promjenu, a zlatom se trgovalo u uskom rasponu uzimajući u obzir da su investitori oprezni zbog mješovitih signala mogućeg pooštavanja monetarne politike Fed, te neizvjesnosti koje nose nova ograničenja za putovanja u Europi. Narednog dana zlato je zabilježilo dnevni pad od skoro 1% nakon što je USD nastavio da aprecira u odnosu na EUR. Pored navedenog, cijena zlata u posljednjih mjesec dana generalno ima trend smanjenja nakon što je Fed u svojim prognozama pomjerio datum prvog očekivanog povećanja kamatnih stopa. Sredinom tjedna cijena ovog plemenitog metala je povećana nakon što su se pojavile vijesti o delta soju virusa, čime su obnovljeni strahovi od širenja pandemije. Takvi podatci su pojačali pritiske na rast cijene zlata.

U petak je cijena zlata povećana, te se tijekom trgovanja našla na najvišoj razini od 18. lipnja pod utjecajem deprecijacije USD, do koje je došlo usprkos tomu što su podatci s tržišta rada pokazali da je zabilježen rast broja zaposlenih na platnim listama. Ipak, stopa nezaposlenosti je povećana, što je prilično zbunilo investitore. Investitori uglavnom smatraju da, usprkos tomu što se uočavaju neki znakovi da se ekonomski oporavak nastavlja, zaposlenost i plaće ukazuju na to da se ekonomija tek treba vratiti na pretpandemijske razine. Na rast cijene zlata, u petak, utjecaj su imali pojačani strahovi zbog širenja novog delta soja virusa.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.787,30 USD (1.506,36 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 0,33%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

